

MOTYWOWANIE UCZNIÓW DO NAUKI

mgr Elżbieta Pałczyńska-Prus

Motywacja pochodzi od łacińskiego słowa *movere* i oznacza „ruszać się”, tak więc, motywacja to wszystko, co porusza, **pobudza człowieka do działania.**

Motywacja to zespół czynników psychologicznych pobudzający i **kierujący zachowaniem** człowieka na osiągnięcie określonego **celu.**

Motywacja wzbudza energię do działania pomaga w podtrzymaniu aktywność.

Przez **motywację** rozumie się najczęściej ogół bodźców zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych, powodujących gotowość ucznia do uczenia się. Bodźce te mogą wywoływać u ucznia dwa typy zachowań: pierwsze z nich to dążenie, drugi zaś to unikanie.

Rozróżniamy 4 typy motywacji:

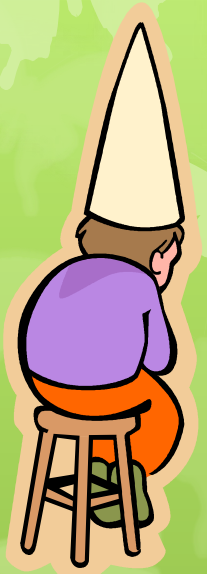
- zewnętrzną
- wewnętrzną
- dodatnią
- ujemną

- -wewnętrzną,
- - zewnętrzną, -dodatnią 4 typy motywacji:

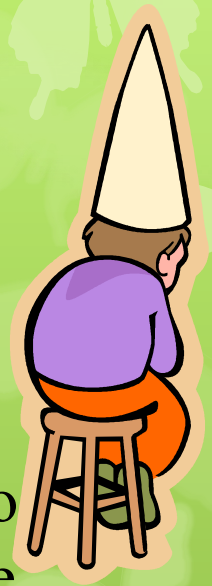
Motywacja wewnętrzna

to tendencje do podejmowania i kontynuowania działania ze względu na jego treść, czyli osobistą satysfakcję lub przyjemność. Cechą tej motywacji jest ciekawość, związana z potrzebą samo determinacji i skuteczności działania. Wiąże się z wewnętrznymi potrzebami np. zaspokojeniem ciekawości, działający jest dla siebie źródłem gratyfikacji, wykonywania zadania jest już nagradzające

Motywacja zewnętrzna

to tendencje do podejmowania i kontynuowania działania ze względu na pewne konsekwencje, do których one prowadzą, związane z poczuciem, że przyczyna i kontrola działania ma charakter zewnętrzny i nie zależy od nas. Wiąże się z oddziaływaniem innych osób jest nietrwała, wymaga stałe ingerencji innych, wymaga dodatkowych środków oddziaływania

Dodatnia –do czegoś,
działania są podejmowane
by osiągnąć zamierzony cel

Ujemna –od czegoś
działania są podejmowane,
by uniknąć negatywnych
konsekwencji

Sposoby motywowania uczniów

- Oceny.
- Pochwały – ustne, pisemne, do rodziców.
- Uwaga nauczyciela.
- Nagany.
- Nagrody rzeczowe.
- Dyplomy, tytuły, statuetki.
- Wyróżnienie np. na tablicy w szkole.
- Nagrody – wydarzenia.
- Stypendia.

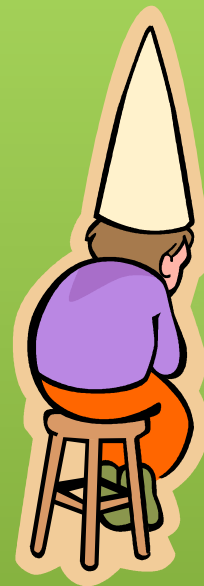

Nie ma uniwersalnego klucza dla każdego ucznia

Przeszkody

- konsumpcjonizm,
- Zasad 3 ZZZ,
- Nauka złych zachowań.
- Przyzwolenie społeczeństwa na zło.
- Niski próg reakcji na krytykę.
- Nadmierna tolerancja rodziców.

Motywująca? rola oceny

Jaką informacje niosą dla ucznia?

Wysokość oceny = wysokość moich
zdolności/unikać metkowania/

Wysokość oceny = poziom wykonanej pracy
/mogę poprawić/

Wysokość oceny = informacja o tym,
na jakim etapie rozwoju danej umiejętności jestem

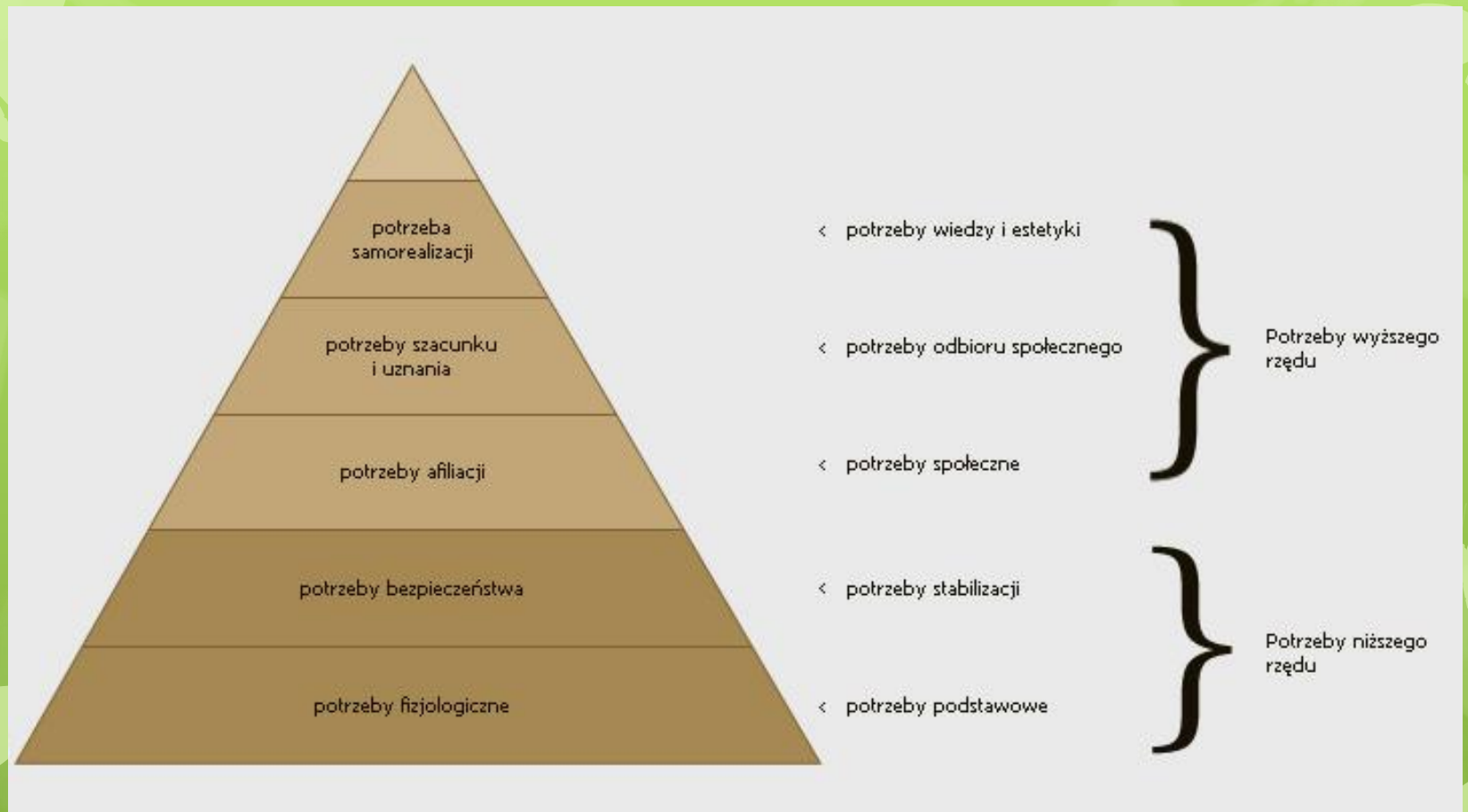
Komentarz pożądaný

Aby nauczyciel mógł motywować uczniów do pracy, sam musi tę motywację posiadać, gdyż zależność między poziomem tych dwóch motywacji jest wprost proporcjonalna.

Motywacja powinna wpływać z chęci zaspokojenia potrzeb

Hierarchia potrzeb Masłowa

Poziom motywacji zależy od:

- tego jak wysoko oceniana jest atrakcyjność celu,
- od subiektywnego oszacowania możliwości jego osiągnięcia.

Atrakcyjność zajęć

- Zajęcia zrozumiałe i dopasowane do poziomu wiedzy uczniów.
- Zajęcia pokazujące związek omawianych treści z życiem uczniów. /tu i teraz- motywatory/
- Zajęcia pozwalające na samodzielną aktywność uczniów.
- Wykorzystywanie ciekawych pomocy dydaktycznych.

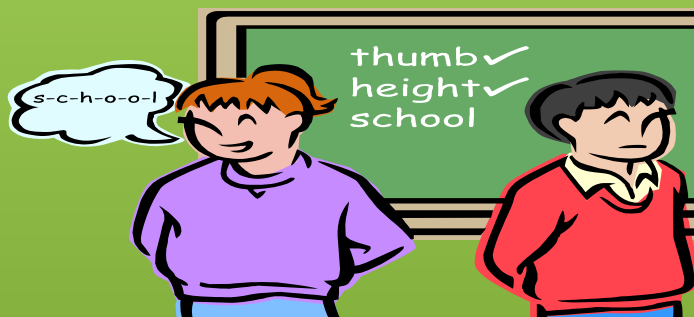
Atrakcyjność celu

- By dowiedzieć się- dlaczego....
- Odpowiednio postawiony problem, pytanie, zadanie.
- By zdobyć nagrodę, atrakcyjną dla ucznia.
- By zmienić swoją sytuację np. w klasie
 - pokaż im, że potrafisz.
- Nie przesadzajmy z atrakcyjnością przeładowaniem – lekcje choinki

Możliwość osiągnięcia sukcesu i wiara w tę możliwość dają

- Odpowiednie informacje zwrotne –
zmienność, zdolności.
- Ocenianie postępów a nie rezultatów.
- Indywidualizacja wymagań dla uniknięcia
poczucia wyuczonej bezradności.

Motywacja uważana jest przez wielu psychologów za najważniejszy czynnik sprzyjający efektywnemu uczeniu się. **Zbyt silna motywacja może jednak paraliżować działanie**, powodując nadmierne napięcie emocjonalne. Człowiek **najsprawniej** rozwiązuje problemy, osiąga najlepsze wyniki przy **średniej motywacji**, gorsze przy słabej lub przy zbyt wysokiej.

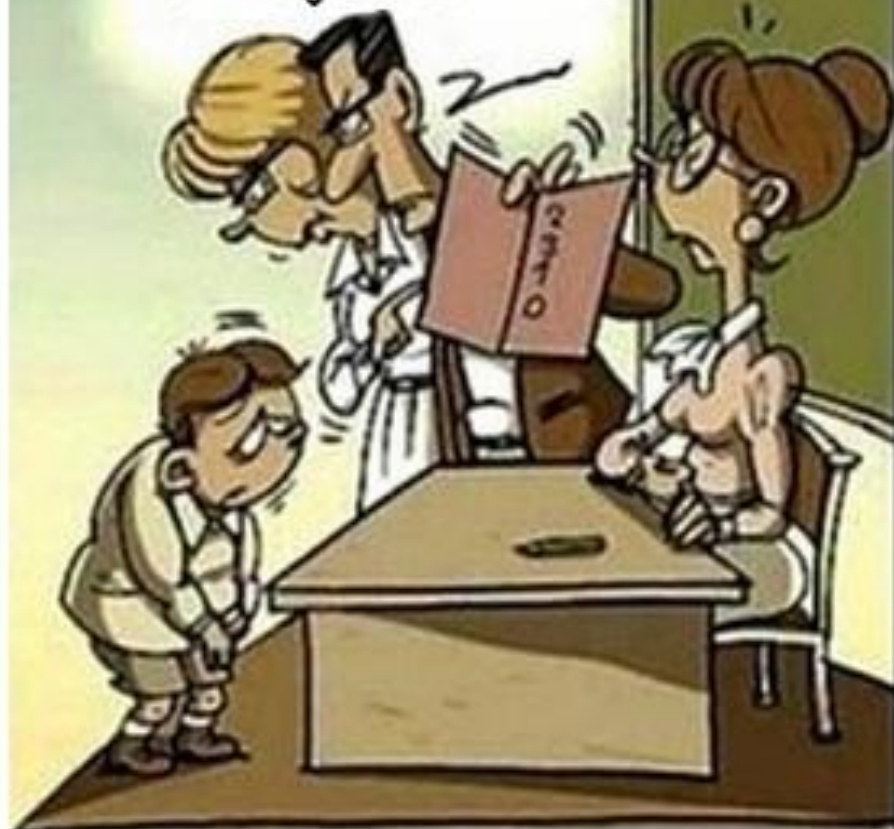
Czynniki wpływające na rozwój motywacji uczniów można podzielić na trzy grupy:

- Dotyczącą rodziców
- Dotyczącą nauczycieli
- Dotyczącą uczniów

1985

Żartujesz sobie?

2012

Żartujesz sobie?

pozytywna.pl

Jak motywują rodzice?

Rodzic

Osoba dla której Twój sukces jest największym sukcesem

Dotyczące nauczycieli:

- dobry kontakt z nauczycielem wzajemny szacunek;**
- umiejętność wysłuchania ucznia;**
- tempo lekcji dostosowane do możliwości uczniów;**
- systematycznie sprawdzane prace domowe;**

Dotyczące uczniów:

- dobra samoocena;
- zainteresowania,
- chęć zdobycia uznania u rodziców i nauczycieli;
- zadowolenie ze swoich osiągnięć;
- rywalizacja w klasie; chęć osiągnięcia celu;
- zdrowie fizyczne i psychiczne;
- dobre oceny, wcześniejsze pozytywne doświadczenia;
- satysfakcja z osiągnięć;
- samodyscyplina; samodzielność;
- umiejętność współpracy;
- wiara we własne możliwości;
- pochwała ze strony nauczyciela;
- uzyskanie promocji do następnej klasy

Dotyczące uczniów:

- poczucie zadowolenia z siebie;
- ciekawość świata i wiedzy;
- pochwała rodziców,
- zdobycie dobrego zawodu;
- stypendia;
- indywidualne cechy charakteru;

Działania, które powodują utratę motywacji u ucznia:

- niesprawiedliwa ocena,
- wygórowane wymagania,
- osobista niechęć do ucznia,
- lekceważenie potrzeb ucznia,
- krytyka osoby a nie jego działań,
- nauczyciel przyjmuje rolę eksperta,
- porównuje z innymi,
- nudna lekcja,
- nieatrakcyjne metody nauczania

Pierwszym krokiem dydaktycznym jest wzbudzanie w dziecku zainteresowania przedmiotem nauki.

Po wzbudzeniu odpowiedniej motywacji nauczyciel może przystąpić do przekazywania nowej wiedzy.

RECEPTA DLA NAUCZYCIELA NA SUKCES UCZNIA

1. Przekonaj ucznia, że naprawdę lubisz go uczyć.
2. Mów jasno, głośno, wyraźnie, z zapałem.
3. Dbaj o właściwe tempo mówienia.
4. Bądź swobodny i baw się razem z uczniem podczas nauki.
5. Okazuj mu zaufanie.
6. Wyraźnie określ cele.

RECEPTA DLA NAUCZYCIELA NA SUKCES UCZNIA

7. Bądź przygotowany do lekcji.
8. Przygotowuj ciekawe pomoce naukowe.
9. Ogranicz do minimum czynniki rozpraszające uwagę.
10. Dbaj o dobry nastrój ucznia.
11. Przypominaj informację, kiedy uczeń zaczyna ją zapominać.
12. Polegaj na nim, stawiaj na niego, wierz w jego możliwości.

RECEPTA DLA NAUCZYCIELA NA SUKCES UCZNIA

13. Bądź dla niego oparciem, bądź po jego stronie.
14. Nie oszukuj go, dotrzymuj przyrzeczeń.
15. Udzielaj odpowiedzi na najtrudniejsze pytania.
16. Jeśli coś mu się nie uda, zrozum go i zachęć do dalszej pracy.
17. Chwal za wszystko, co da się pochwalić.
18. Doceniaj go.

RECEPTA DLA NAUCZYCIELA NA SUKCES UCZNIA

19. Nigdy nie przerywaj, kiedy on mówi.
20. Pozwól mu kontynuować Twoją myśl na jego sposób.
21. Słuchaj uważnie upewniając się, że dobrze rozumiesz.
22. Rozwijaj jego samodzielność.
23. Zachęcaj do krytycznego myślenia.
24. Okazuj mu swoje pozytywne uczucia.
25. Pokaż mu, że jesteś człowiekiem omylnym i popełniającym błędy.

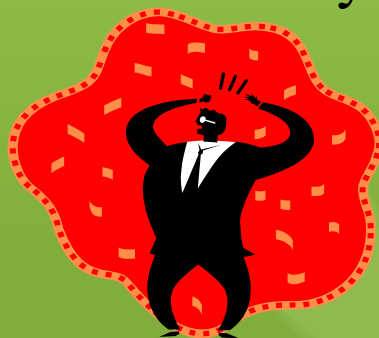
RECEPTA DLA NAUCZYCIELA NA SUKCES UCZNIA

- 26. Stosuj różne metody nauczania - bądź nieszablonowy i ekscytujący.
- 27. Odnoś do rzeczywistości to, czego go uczysz - niech praktyka uzupełnia teorię.
- 28. Kończ lekcję w takim momencie, żeby miał poczucie niedosytu (jak w dobrym serialu).

Motywowanie jest sztuką, od tego procesu zależą wyniki oraz sukcesy uczniów. Dlatego też nauczyciele powinni stosować techniki motywowania uczniów do pracy.

- Praca w grupach sprawia, że wzrośnie jakość pracy, zdolności i umiejętności członków grupy uzupełniają się i sumują, grupa daje oparcie i poczucie przynależności, uczniowie lepiej się komunikują;
- Wykorzystywanie uczniów asystentów

Syndrom nieadekwatnych osiągnięć szkolnych – co to takiego

- Syndrom nieadekwatnych osiągnięć szkolnych dotyczy dzieci, które pracują poniżej swoich potencjalnych zdolności i nie wykorzystują ich w pełni, a co za tym idzie nie osiągają wyników odpowiednich do swoich możliwości.
- Niepowodzenia szkolne wynikają nie z braku możliwości, lecz z ich niewykorzystania
 - Charakterystyczne są duże rozbieżności pomiędzy ocenami i zachowaniami szkolnymi ucznia, a jego wysokim potencjałem, takim jak: inteligencja czy też twórczość.

Kiedy uczeń zdolny nie jest zdolny?

Napotyka na zbyt niskie wymagania
Jest odrzucany przez *grupę* za *swoją* *wiedzę*
i
umiejętności

*Nauczyciel nieadekwatnie reaguje na jego pytania,
uwagi spostrzeżenia*

Jest wykorzystywany przez szkołę – reprezentowanie
jej we wszystkich konkursach

Najważniejsze zasady motywowania

- Stosuj więcej nagród niż kar i więcej pochwał niż nagan.
- Reaguj na zachowanie pozytywne, czy negatywne jak najszybciej to możliwe.
- Dostarczaj wyczerpujących informacji zwrotnych na temat pracy uczniów, podkreślaj jej plusy i omawiaj obszary do zmiany.

- Pokazuj błędy, wskazuj sposoby rozwiązania problemu.
- Dobieraj poziom zadań tak, by nieco przekraczały poziom możliwości poszczególnych uczniów, by stanowiły możliwe do pokonania wyzwanie.
- Pozwalaj na samodzielność w działaniu - w jasno określonych granicach.
- Systematycznie kontroluj stopień wykonania zadań.

Klucz do sukcesu

- Chęć poznania uczniów ich potrzeb i problemów.
- Silna wewnętrzna motywacja nauczyciela do własnej pracy i umiejętność czerpania satysfakcji z drobnych sukcesów swoich podopiecznych.

BIBLIOGRAFIA

- 1. R. i. Arends *Uczymy się nauczać* WSiP, W – wa 1995**
- 2. H. Hamer *Klucz do efektywności nauczania*, MEN, W – wa 1994**
- 3. K. Kruszewski *Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela* PWN, W – wa 1991**
- 4. J. Strelau *Podstawy psychologii dla nauczycieli* , PWN , W – wa 1975**

Dziękuję za uwagę

